

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I PRACOWNIKÓW
PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. ZIEMI GRÓJECKIEJ
W ZABOROWIE**

WYKAZ PROCEDUR OBOWIĄZUJĄCYCH W SZKOLE:

1. Procedury postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.
2. Procedury postępowania w przypadku uczniowskich wagarów czy samowolnego opuszczenia szkoły.
3. Procedury postępowania w przypadku złamania przez ucznia zasad korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego.
4. Procedury postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo.
5. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.
6. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.
7. Procedury powiadamiania o zakłóceniu toku lekcji.
8. Procedury postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.
9. Epizod psychiatryczny ucznia.
10. Procedury postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.
11. Procedury postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
12. Procedury postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.
13. Procedury postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.
14. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu

wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

15. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy.

16. Procedury postępowania, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, dopalacz.

17. Procedury postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, dopalacz.

18. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

19. Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

20. Procedury postępowania, w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualną.

21. Procedury postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych i inne.

22. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.

23. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły.

24. Procedury postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

25. Procedury postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia.

26. Procedury postępowania w przypadku otrzymania podejrzanego paczki lub koperty oraz telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.

27. Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).

28. Procedury postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika (ataku terrorystycznego).

29. Procedury postępowania po zaistnieniu wypadku uczniowskiego.

30. Procedury postępowania w przypadku cyberprzemocy.

31. Procedury postępowania w sytuacji wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.

1. Procedury postępowania w przypadku przedłużającej się nieobecności na zajęciach lekcyjnych.

- 1) Rodzic ma obowiązek poinformować szkołę o przyczynach nieobecności dziecka.
- 2) Jeżeli przez dwa tygodnie nie ma informacji od rodziców o przyczynach nieobecności dziecka wychowawca ma obowiązek rozpoznać przyczynę nieobecności ucznia w szkole, poprzez nawiązanie kontaktu z rodzicami, opiekunami prawnymi lub uczniem (telefon, wyjście do domu, list polecony z podpisem dyrektora szkoły).
- 3) Jeżeli nieobecność przedłuża się, wychowawca zgłasza sprawę dyrektorowi szkoły.
- 4) Dyrektor przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia zobowiązując ich na piśmie do zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne.
- 5) Wychowawca, na piśmie, zobowiązuje ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne.
- 6) W przypadku niedotrzymania przez ucznia i rodziców pisemnego zobowiązania dyrektor wszczyna proces administracyjno- prawny (sąd rodzinny, policja, organ prowadzący).

2. Procedury postępowania w przypadku uczniowskich wagarów lub samowolnego opuszczenia szkoły.

- 1) Wychowawca lub inny nauczyciel na bieżąco powiadamia telefonicznie rodziców (opiekunów prawnych) o wagarach lub samowolnym opuszczeniu szkoły.
- 2) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami w obecności ucznia w celu ustalenia przyczyny wagarów lub samowolnego opuszczenia szkoły i miejsca pobytu ucznia w czasie nieobecności w szkole.
- 3) Wychowawca sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy podpisaną przez rodzica i ucznia.
- 4) Wychowawca zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów lub samowolnego opuszczania szkoły, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania.
- 5) W przypadku braku poprawy i częstej nieobecności ucznia spowodowanej wagarami informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- 6) Dyrektor szkoły wzywa rodziców na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowania rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o konsekwencjach wynikających z braku realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.

7) W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz organ prowadzący.

3. Procedury postępowania w przypadku złamania przez ucznia zasad korzystania z telefonu komórkowego na terenie szkoły.

1) Nauczyciel ma obowiązek zareagować w przypadku, gdy bez jego zgody na zajęciach lekcyjnych uczeń korzysta z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego bądź innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu. Użycie przez ucznia telefonu komórkowego podczas zajęć edukacyjnych możliwe jest w sytuacjach wyjątkowych, po uprzednim uzyskaniu zgody nauczyciela.

2) W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że w/w sprzęt został wykorzystany do zarejestrowania dźwięku lub obrazu na zajęciach zgłasza ten fakt do wychowawcy.

3) Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz powiadamia o zdarzeniu rodziców (opiekunów).

4) W przypadku, gdy uczeń mimo upomnień nauczycieli i wychowawcy nadal korzysta z telefonu komórkowego w sposób sprzeczny z zapisami w statucie szkoły, w porozumieniu z rodzicami wprowadza się zakaz przynoszenia telefonu do szkoły na określony czas (ustalony w porozumieniu z rodzicami).

4. Procedury postępowania w sytuacjach, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub rodzina jest niewydolna wychowawczo.

1) Nauczyciel lub wychowawca powiadamia dyrektora szkoły o zaobserwowanej trudnej sytuacji rodzinnej ucznia i wspólnie ustalają kierunek dalszych działań.

2) W przypadku potwierdzenia niewłaściwej sytuacji domowej ucznia zostaje on objęty pomocą wychowawcy, zespołu nauczycieli uczących oraz psychologa w celu udzielenia pomocy dziecku.

3) Dyrektor szkoły nawiązuje współpracę z GOPS oraz informuje na piśmie o sprawie sąd rodzinny.

5. Procedury postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.

- 1) Nauczyciel przyjmuje od ucznia informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia, może sporządzić notatkę służbową.
- 2) Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
- 3) Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia nauczyciel lub dyrektor wzywa lekarza.
- 4) Dyrektor z wychowawcą i o ile to możliwe z psychologiem szkolnym, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
- 5) Dyrektor wzywa do szkoły rodzica (opiekuna) lub osobę z najbliższej rodziny pokrzywdzonego, którzy nie są sprawcami przemocy wobec ucznia.
- 6) Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
- 7) Dyrektor niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.
- 8) W przypadku osoby nieletniej, która jest sprawcą przemocy dyrektor zawiadamia sąd rodzinny.

6. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania się ucznia wobec innych uczniów.

- 1) Nauczyciel przerywa agresywne zachowanie ucznia (grupy uczniów).
- 2) Natychmiast informuje wychowawcę klasy lub psychologa szkolnego o zdarzeniu.
- 3) Wychowawca lub psycholog przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniami na temat zdarzenia, sporządza notatkę służbową (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
- 4) Wychowawca informuje rodziców (opiekunów) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia o zaistniałej sytuacji (odnotowuje ten fakt w dzienniku).
- 5) W przypadku powtarzania się sytuacji wychowawca zgłasza ten fakt do psychologa szkolnego oraz powiadamia dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
- 6) Wychowawca ucznia/uczniów w porozumieniu z dyrektorem szkoły stosuje wobec ucznia/uczniów kary określone w Statucie Szkoły.

7. Procedury powiadamiania o zakłóceniu toku lekcji

- 1) Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do wychowawcy lub dyrektora szkoły.
- 2) Nauczyciel może również skorzystać w tej sytuacji z pomocy pracownika niepedagogicznego. Pracownik ten zobowiązany jest do udzielenia nauczycielowi pomocy.
- 3) Wychowawca lub dyrektor szkoły zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia, którzy uczniowie zakłócają przebieg lekcji, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia w celu przeprowadzenia z uczniami rozmowy i ustalenia konsekwencji ich zachowania.
- 4) Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole wychowawca lub dyrektor powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
- 5) Jeżeli uczeń w rażący sposób złamał zasady obowiązujące w szkole, w szczególności zagrażając bezpieczeństwu pozostałych uczniów, dyrektor szkoły wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
- 6) Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach postępować należy według tych procedur.
- 7) Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie).
- 8) Jeżeli nie ma w danej chwili możliwości wezwania wychowawcy lub dyrektora nauczyciel może w czasie trwania lekcji powiadomić telefonicznie rodziców o zaistniałej sytuacji.

8. Procedury postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły.

- 1) Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę, dyrektora i rodziców ucznia, który naruszył jego nietykalność cielesną.
- 2) Pokrzywdzony nauczyciel lub pracownik szkoły w każdym przypadku powiadamia policję.
- 3) Wychowawca obniża ocenę zachowania, dokonuje wpisu uwagi do dziennika.
- 4) Dyrektor szkoły udziela uczniowi nagany.

9. Epizod psychotyczny ucznia

- 1) Nie należy pozostawiać ucznia samego, przynajmniej jedna osoba dorosła (wychowawca, psycholog, dyrektor lub inny nauczyciel) cały czas jest przy uczniu aż do przyjazdu pogotowia.
- 2) Należy postępować spokojnie i starać się przeprowadzić ucznia w bezpieczne miejsce odizolowane od innych osób.
- 3) Na ile to możliwe, nie należy rozpowszechniać w szkole informacji o zdarzeniu.
- 4) Wychowawca lub dyrektor zawiadamia pogotowie ratunkowe (999) oraz rodziców(opiekunów) ucznia.
- 5) Jeżeli uczeń wraca po leczeniu szpitalnym należy przygotować do tego pozostałych uczniów klasy. Psycholog lub wychowawca przeprowadza zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna”, jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany.
- 6) Nie należy informować pozostałych uczniów o chorobie jeżeli uczeń lub jego rodzice sobie tego nie życzą.
- 7) Przy określeniu wymagań wobec ucznia nauczyciel zobowiązany jest wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby.
- 8) Wychowawca w miarę możliwości stara się konsultować postępowanie z chorym uczniem z lekarzem, u którego leczy się uczeń (lekarz jednak nie musi udzielać informacji) lub z rodzicami ucznia.
- 9) Szkoła ma obowiązek udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z form pomocy dostępnych w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej czy przyszpitalnych grupach wsparcia.

10. Procedury postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole.

- 1) Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacja służbową.
- 2) Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
- 3) Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
- 4) Wychowawca lub inny nauczyciel przyprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
- 5) Policja informuje rodziców (opiekunów) nieletniego o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.

- 6) Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
- 7) W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza psychologa szkolnego, wychowawcę lub innego nauczyciela do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
- 8) Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom (opiekunom). W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności psychologa szkolnego lub nauczyciela, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
- 9) W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców i dyrektora szkoły.
- 10) Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego-ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

11. Procedury postępowania wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

- 1) Nauczyciel będący świadkiem czynu niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu psychologa, wychowawcę lub dyrektora szkoły.
- 2) Przekazuje sprawcę czynu pod opiekę wychowawcy, psychologa lub dyrektora szkoły.
- 3) Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa (np. ostre narzędzia, przedmioty kradzieży itp.).
- 4) Nauczyciel we współpracy z wychowawcą lub psychologiem ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- 5) Wychowawca lub dyrektor szkoły powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
- 6) Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.

12. Procedury postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

- 1) Nauczyciel udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnia jej udzielenie i wzywa lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
- 2) Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły o zajściu.
- 3) Nauczyciel powiadamia rodziców(opiekunów) ucznia.
- 4) Nauczyciel lub dyrektor niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- 5) W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, dyrektor szkoły ma obowiązek zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w Procedurach, albo gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji i problem nie został rozwiązany.

Przestępstwa ścigane z urzędu (nawet wbrew woli pokrzywdzonego) to m.in.:

- udział w bójce lub pobiciu,
- doprowadzenie małoletniego poniżej 15 r.ż. do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej,
- znęcanie się,
- wywieranie wpływu na świadka,
- podrabianie dokumentów,
- kradzież i kradzież z włamaniem,
- kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze, przywłaszczenie,
- oszustwo.

13. Procedury postępowania w przypadku przyniesienia przez ucznia papierosów lub ich palenia na terenie szkoły.

- 1) Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę, psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły.
- 2) Wychowawca lub w przypadku jego nieobecności inny nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we

własnej odzieży. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.**

3) Wychowawca lub inny nauczyciel zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.

4) Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko.

5) Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka.

6) W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia psychologa szkolnego i dyrektora szkoły oraz stosuje wobec wychowanków kary określone w Statucie Szkoły.

14. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel uzyska informacje, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1) Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.

2) Wychowawca informuje o fakcie psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.

3) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności.

4) W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

5) Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.

6) Gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

15. Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy.

- 1) Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- 2) Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- 3) Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- 4) Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice (opiekunowie) odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
- 5) Dyrektor szkoły lub nauczyciel zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
- 6) Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

16. Procedury postępowania, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancje przypominające wyglądem narkotyk, dopalacz.

- 1) Nauczyciel powiadamia o zaistniałym zdarzeniu psychologa szkolnego i dyrektora szkoły, który wzywa policję.
- 2) Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz jej ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
- 3) O ile to możliwe próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych) do kogo znaleziona substancja należy.
- 4) Po przyjeździe policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

17. Procedury postępowania, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki, dopalacz.

- 1) Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.**
- 2) O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców (opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się do szkoły.
- 3) W przypadku, gdy uczeń, mimo żądań, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- 4) Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, dyrektor szkoły po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest przekazać ją policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając notatkę z ustaleń.

18. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży przez ucznia.

- 1) Nauczyciel zawiadamia o zdarzeniu wychowawcę lub dyrektora.
- 2) We współpracy z wychowawcą lub dyrektorem ustala okoliczności kradzieży dokonanej przez ucznia (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
- 3) Wzywa rodziców (opiekunów) sprawcy, przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, z której sporządza notatkę podpisaną przez rodziców.
- 4) Sprawca podejmuje zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
- 5) Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustala dla ucznia karę określoną w Statucie Szkoły.

19. Procedury postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.

- 1) Świadek zdarzenia powstrzymuje sprawców i powiadamia dyrektora szkoły.
- 2) W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, dyrektor rozmawia ze wszystkimi osobami mogącymi znajdować się w miejscu zdarzenia w celu ustalenia sprawcy/sprawców.
- 3) Wychowawca wzywa rodziców uczniów – sprawców zniszczenia mienia.
- 4) W przypadku dużej szkody- wartość powyżej 250 zł i braku porozumienia z rodzicami sprawcy co do sposobu naprawy wyrządzonej szkody, dyrektor informuje policję o zniszczeniu mienia szkolnego.
- 5) Wychowawca dopilnowuje naprawienie szkody w sposób wcześniej ustalony przez dyrektora szkoły.
- 6) Wychowawca obniża uczniowi ocenę zachowania.

20. Procedury postępowania, w przypadku jeżeli nauczyciel podejrzewa krzywdzenie dziecka – przemoc seksualną.

- 1) Nauczyciel zawiadamia o swoich spostrzeżeniach wychowawcę, psychologa lub dyrektora szkoły.
- 2) Wychowawca we współpracy z psychologiem lub dyrektorem szkoły podejmuje działania pomocowe – interwencyjne:
 - zapewnia dziecku bezpieczeństwo fizyczne,
 - zapewnia emocjonalne wsparcie dla dziecka i rodziny,
 - zapewnia pomoc medyczną,
 - uruchamia działania prawne,
 - wskazuje konieczność i możliwość pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej.
- 3) W przypadku, kiedy znamy (lub podejrzewamy) osobę będącą sprawcą wykorzystywania, wychowawca:
 - izoluje ją od dziecka.
 - dba o to aby dziecko nie zostawało samo.
 - zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa.
 - informuje dziecko, że niczemu nie jest winne, nie ponosi odpowiedzialności za to co się stało.

21. Procedury postępowania w przypadku innego zagrożenia bezpieczeństwa pobytu uczniów na terenie szkoły np. chęci zabrania ucznia z zajęć przez osobę nieupoważnioną lub nieznaną, uprowadzenia ucznia, wtargnięcia osób obcych.

- 1) Poinformować stronę o konieczności udania się do dyrektora szkoły w celu wyjaśnienia sprawy.
- 2) Zawiadomić koordynatora ds. bezpieczeństwa tj. pedagoga, a jeśli sytuacja tego wymaga to również policję.
- 3) Uniemożliwić wykonanie niezgodnego z prawem działania – jeśli to konieczne – użyć tyle siły ile to niezbędne, gdy sytuacja tego wymaga.

22. Procedury postępowania w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.

Wybrane kategorie przestępstw z Kodeksu karnego ścigane z urzędu: udział w bójce lub pobiciu, doprowadzenie małoletniego poniżej 15 lat do obcowania lub poddania się innej czynności seksualnej, znęcanie się, naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza, wywieranie wpływu na świadka, kradzież, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież z rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze, przywłaszczenie, oszustwo.

1) Podstawy prawne:

- a) „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, szczególnie naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używania alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu”.
- b) „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję”.
- c) „Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję oraz przedsięwziąć czynności

nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

2) Podstawowe czynności dla dyrektora szkoły:

a) przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu) zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym;

b) odnotować personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadomić niezwłocznie policję;

b) zapewnić, w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym;

c) bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji:

- jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informacje,

- sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,

- w rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne,

- nie nagłaśniać zdarzenia;

d) w przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę:

- konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów,

- o fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców (opiekunów),

- nie należy zatrzymywać na „siłę” sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką wychowawcy klasy lub innego nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji,

- jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach,

- ofiarę należy odizolować od sprawców;

e) w przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.

3) Nie należy:

a) „na własną rękę” konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.

b) dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

23. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia przestępstwa ściganego na wniosek pokrzywdzonego na terenie szkoły.

Ściganie na wniosek pokrzywdzonego - w tym przypadku wszczęcie postępowania przez policję uzależnione jest od woli pokrzywdzonego. W przypadku tych kategorii przestępstw pokrzywdzony składa wniosek do protokołu, a po jego złożeniu przestępstwo ścigane jest tak, jak z urzędu. Wycofanie przez pokrzywdzonego wniosku o ściganie jest bezskuteczne.

- 1) Należy przyjąć do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu) i zapewnić dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków (o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym).
- 2) Odnotować godzinę zgłoszenia oraz zapytać o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu informacji o przestępstwie (wykroczeniu).
- 3) Zapewnić w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
- 4) Bez zbędnej zwłoki sprawdzić w dostępny sposób wiarygodność informacji, w tym:
 - jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków uwiarygodnić informację,
 - sprawdzić, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników,
 - nie nagłaśniać zdarzenia.
- 5) Powiadomić rodziców lub opiekunów dziecka pokrzywdzonego, zrelacjonować im zdarzenie i uzgodnić z nimi czy będą chcieli zgłosić sprawę policji.
- 6) W przypadku odmowy złożenia wniosku o ściganie sprawców przez rodziców należy ich poinformować, jakie środki podejmie szkoła w stosunku do sprawców zdarzenia.
- 7) Środki, jakie należy przedsięwziąć to między innymi:
 - w ramach uprawnień statutowych szkoła stosuje względem sprawcy zdarzenia środki przewidziane w statucie szkoły,
 - w przypadku, gdy sprawca zdarzenia sprawiał wcześniej problemy i łamał normy społecznego zachowania, a zdarzenie którego się dopuścił nosi cechy postępującej demoralizacji, szkoła powinna sporządzić na tą okoliczność wystąpienie do sądu rodzinnego lub policji.

24. Procedury postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych,
- pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów,
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- używanie takich form językowych, wyrażań, które mówią o jakimś krańcowym momencie w czasie, wiążą się z końcem, odejściem, etc.
- przejawianie dużych zmian nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

1) Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- ściśle współpracują i regularnie wymieniają informacje na temat kondycji psychicznej i funkcjonowania psychospołecznego uczniów,
- jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia,
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu ustalenia przyczyn zachowań ryzykownych,
- kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,
- przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły,
- ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychoterapeutyczną na terenie szkoły lub poza nią.

2) Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych):

a) po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia powołany zostaje zespół kryzysowy w składzie: dyrektor szkoły, wychowawca, psycholog szkolny,

b) zespół podejmuje następujące działania:

- nie pozostawia ucznia samego, próbuje przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,

- podejmuje próby oceny realności zagrożenia (wywiad z osobą informującą bądź samym uczniem),

- obejmuje ucznia indywidualną opieką psychologiczną i psychoterapeutyczną w szkole lub poza nią,

- informuje o zaistniałej informacji i zagrożeniu rodziców,

- przekazuje dziecko pod opiekę rodziców (opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia, odpowiednim instytucjom (np. policji)

3) Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą poza szkołą. Dyrektor szkoły:

a) informuje o sytuacji radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy;

b) powołuje zespół kryzysowy w składzie: dyrektor, wychowawca, psycholog szkolny;

c) zespół podejmuje następujące działania:

- dokonuje (w oparciu o diagnozę lekarza psychiatry, informacje medyczne i diagnozę psychologiczną) diagnozy ryzyka utrzymania się zagrożenia ponowienia próby samobójczej,

- planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry),

- uczeń zostaje objęty systematyczną pomocą psychologiczno-pedagogiczną,

- podejmuje współpracę z rodziną,

- proponuje konsultacje rodzinne z psychologiem na terenie szkoły lub w PPP,

- wskazuje rodzinie wszelkie systemy wsparcia społecznego i dostępność instytucji pomocowych,

- otacza ucznia szczególną życzliwością, bez obiecywania zachowania tajemnicy o podjęciu próby samobójczej.

4) Postępowanie w przypadku próby samobójczej (na terenie szkoły):

a) działania zapobiegawcze:

- monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji, etc.

- ścisła współpraca na linii: nauczyciel - wychowawca – psycholog.

b) działania interwencyjne:

- wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodziców (opiekunów),
 - dyrektor szkoły, psycholog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji,
 - bez rozgłosu przeprowadzają ucznia w bezpieczne miejsce
 - zbierają wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia,
 - przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - jeśli potrzeba wzywają pogotowie, policję,
 - dbają, by interwencja służb przebiegła dyskretnie,
 - o próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli,
 - dyrektor szkoły powołuje zespół kryzysowy w składzie: dyrektor, wychowawca, psycholog szkolny,
 - zespół planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą;
- c) działania naprawcze:
- objęcie ucznia regularną pomocą psychologiczno-pedagogiczną przy ścisłej współpracy z rodzicami i lekarzem psychiatrą ,
 - objęcie pomocą psychologiczną rodziny, celem optymalizacji warunków emocjonalnych i zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi .
- 5) Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa:
- zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły,
 - zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły,
 - zebranie zespołu kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań,
 - poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na zebraniu rady pedagogicznej,
 - poinformowanie uczniów przez wychowawców,
 - stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych,
 - udzielanie wsparcia uczniom,
 - unikanie umedialniania problemu,
 - unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.

25. Procedury postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadamiania o śmierci ucznia

1) Powiadamianie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”.

2) Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:

- dostarczyć niezbędne informacje,
- udzielić pierwszego wsparcia rodzinie,
- okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.

3) Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.

4) Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą i w miarę możliwości o stanie zdrowia osoby powiadamianej, które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej.

Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.

5) Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna osoba udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej.

6) Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.

7) Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.

8) Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.

9) Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.

10) Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien z nimi zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele.

11) Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub wsparcia, w razie potrzeby.

12) Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.

13) Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

14) W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.

15) Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

26. Procedury postępowania w przypadku otrzymania podejrzanego paczki lub koperty oraz telefonu ostrzegającego przed niebezpieczeństwem.

1) Nie wolno:

- opróżniać zawartości wszelkich podejrzanych przesyłek,
- przenosić paczki lub koperty w inne miejsce,
- wdychać oparów, dotykać, sprawdzać smaku, przypatrywać się z bliska
- zlekceważyć niebezpieczeństwa i zataić informacji.

2) Należy:

- zabezpieczyć teren, uniemożliwić uczniom dostęp do podejrzanego przedmiotu,
- niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły,
- dyrektor szkoły powiadamia policję i straż pożarną oraz podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji szkoły.

27. Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).

1) Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.

2) Zabezpiecza miejsce, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.

3) Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!

4) Dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub straż pożarną.

- 5) Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.
- 6) Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
- 7) Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
- 8) Po przybyciu policji na miejsce incydem bombowego, akcją kieruje policja.
- 9) Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- 10) Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
- 11) Nauczyciele zabierają dziennik lekcyjny i wspólnie z uczniami opuszczają klasę, udając się na wyznaczone miejsce.
- 12) Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

28. Procedury postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika (ataku terrorystycznego).

Poniższe rekomendacje odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela i dotyczą sytuacji **wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. aktywny strzelec.**

- 1) **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się)** - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.
- 2) **Wycisz i uspokój uczniów** - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.
- 3) **Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy** - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.
- 4) **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony** - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.
- 5) **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji** - w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.
- 6) **Zasłoń okno, zgaś światło** - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby

współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego

- 7) **Nie przemieszczaj się** - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników
- 8) **Stań poniżej linii okien, zejź ze światła drzwi** - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników
- 9) **Zejź z linii strzału, połóż się na podłodze** - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz
- 10) **Jeżeli padną strzały, nie krzycz** - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma
- 11) **Nie otwieraj nikomu drzwi** - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi
- 12) **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia** - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejścia kontroli nad szkołą:

- 1) **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników
- 2) **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej
- 3) **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu
- 4) **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji
- 5) **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji

- 6) **Nie zwracaj na siebie uwagi** - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu
- 7) **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców
- 8) **Nie oszukuj terrorysty** - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane
- 9) **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców
- 10) **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami** - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty
- 11) **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów** - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana
- 12) **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty** - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

- 1) **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę** - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar
- 2) **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji
- 3) **Położ się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy** - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników
- 4) **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom** - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników
- 5) **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących** - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego
- 6) **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami** - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową

7) **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy** - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców

8) **Bądź przygotowany na traktowanie siebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona** - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku

9) **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku** - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne

10) **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru** - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

29. Procedury postępowania po zaistnieniu wypadku uczniowskiego.

1) Jeżeli zdarzy się wypadek uczniowski każdy pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

2) O każdym wypadku pracownik szkoły niezwłocznie informuje dyrektora szkoły.

3) Dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia:

- rodziców (opiekunów) poszkodowanego,
- pracownika służby BHP,
- społecznego inspektora ds. BHP,
- organ prowadzący szkołę.

4) Przy lekkich wypadkach, w których brak groźnych obrażeń (np. lekkie zaczerwienienie, siniak, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy nauczyciel lub dyrektor powiadamiają rodziców (opiekunów) o zdarzeniu i ustala z nimi:

- potrzebę wcześniejszego odebrania dziecka ze szkoły,
- potrzebę wizyty u lekarza z poszkodowanym dzieckiem.

5) W każdym przypadku, gdzie widoczne są poważne obrażenia, urazy lub niepokojące objawy nauczyciel lub dyrektor wzywa pogotowie ratunkowe.

6) O wypadku ciężkim, śmiertelnym i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.

- 7) O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia dyrektor szkoły zawiadamia Państwowego Inspektora Sanitarnego.
- 8) W przypadku nieobecności dyrektora szkoły zawiadomienia dokonuje upoważniony przez niego pracownik szkoły.
- 9) Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wycieczki, wyjścia poza teren szkoły, imprezy organizowanej poza szkołą lub w szkole w godzinach popołudniowych czy nocnych, wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki lub opiekun grupy i odpowiada za nie.
- 10) Jeśli wypadek ucznia zdarzył się podczas trwania lekcji nauczyciel przekazuje swoich uczniów pod osi o nadzór nad swoją klasą kolegę uczącego w najbliższej sali.
- 11) Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem”, dyrektor lub osoba przez niego upoważniona zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie do niego osób niepowołanych.
- 12) Dyrektor szkoły powołuje zarządzeniem zespół powypadkowy w składzie:
 - pracownik służby BHP jako jej przewodniczący,
 - społeczny inspektor pracy lub inny nauczyciel.
- 13) Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z wyżej wymienionych osób, dyrektor szkoły powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły przeszkolonego w zakresie BHP.
- 14) Jeżeli w składzie zespołu nie mogą uczestniczyć osoby wymienione w punkcie 12. w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie BHP.
- 15) Dodatkowo w skład zespołu może wejść:
 - przedstawiciel organu prowadzącego,
 - przedstawiciel kuratorium oświaty.
- 16) Jeżeli w zespole nie uczestniczy pracownik służby BHP, przewodniczącym zespołu jest społeczny inspektor pracy.
- 17) Jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń należy pozostawić miejsce wypadku nienaruszone w celu dokonania oględzin lub szkicu.
- 18) Zadania zespołu powypadkowego, tryb odwoławczy oraz rejestr wypadków stanowią odrębny dokument dostępny u dyrektora szkoły.

30. Procedury postępowania w przypadku cyberprzemocy.

Cyberprzemoc –przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie

z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie os mieszających, kompromitujących informacji, zdjęć , filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS.

Telefon Zaufania dla dzieci i młodzieży -**116 111**

Telefon dla rodziców w i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci – **800 100 100**, dyzurnet@dyzurnet.pl

Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:

(1) treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły,
(2) czy treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.

1) W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w internecie lub w komputerze dziecka. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. W przypadku sytuacji (1) rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś (2) należy rozważyć zgłoszenie incydentu na Policję oraz zgłosić go do serwisu Dyżurnet (dyzurnet.pl).

2) W przypadku udostępniania (szerowania, dzielenia się) treści opisanych wcześniej jako szkodliwych/ niedozwolonych/nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia przez ucznia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Działania szkoły powinny koncentrować się jednak na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policję.

3) Dzieci - ofiary i świadków zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać w warunkach jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo

szkodliwy wpływ na jego psychikę. W jej trakcie należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.

4) Należy koniecznie powiadomić rodziców (opiekunów) o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka.

5) W przypadku kontaktu dziecka z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki nastąpił kontakt dziecka z nimi.

Poszukiwanie przez dziecko tego typu treści w sieci lub podsuwanie ich dziecku przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego np. kontakty z osobami handlującymi narkotykami czy proces rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

6) W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie, czy szkole, wskazane jest podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych.

7) W przypadku naruszenia prawa np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą należy – w porozumieniu z rodzicami dziecka - niezwłocznie powiadomić policję.

8) Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami (opiekunami) dziecka.

9) Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być: poszkodowany uczeń (ofiara), jego rodzice (opiekunowie), inni uczniowie, świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

10) W szkole zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następujących zasad:

- uczeń, ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności psychologa lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska,

- jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, przekazuje informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie psychologa i dyrektora,

- psycholog i dyrektor szkoły wraz z wychowawcą klasy dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie,

- do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu. **Ważne, aby nie konfrontować sprawcy cyberprzemocy z ofiarą!**

- nauczyciel zajęć komputerowych w miarę możliwości zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

11) Wszelkie dowody cyberprzemocy, w miarę możliwości, zostają zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane

nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

12) Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy. W sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

13) W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca, dyrektor i psycholog powinni podjąć dalsze działania, do których należy:

- przeprowadzenie rozmowy z uczniem - sprawcą o jego zachowaniu,
- powiadomienie rodziców (opiekunów) sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka,
- objęcie sprawcy pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

14) Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje standardowe kary jak wobec sprawców każdej przemocy, zawarte w statucie szkoły.

15) Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez psychologa lub wychowawcę. Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie.

16) Dziecko-ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa:

- nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą,
 - nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów.
 - zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).
 - podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).
 - monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu.
-

17) Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Niewłaściwe działania mogą spowodować, że następnym razem nie będzie osoby, która zgłosi się jako świadek wydarzenia.

18) Psycholog zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela, powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

19) W przypadku, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń - sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania, konieczne jest zawiadomienie o sprawie sądu rodzinnego, w szczególności, kiedy pojawiają się informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia. Podobnie postępuje się, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania. W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

31. Procedury postępowania w sytuacji wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.

1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pracownik powinien powiadomić wychowawcę klasy lub psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.

2) W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.

3) Wychowawca lub psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.

4) Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.

5) Wychowawca może wezwać rodziców (opiekunów) ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.

6) W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.

7) Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców (opiekunów) ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Psycholog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

8) W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

Telefon alarmowy - 112

Policja - 997

Państwowa Straż Pożarna - 998

Pogotowie Ratunkowe - 999

GOPS w Belsku Dużym – 48 661 16 41

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Grójcu – 48 664 23 56

Telefon zaufania- 116 111